

3) виявленню причин невідповідності кількості робочих місць фактичній чисельності робітників;

4) співвідношення між сукупною робочою силою і масою застосовуваних засобів.

Отримані інтегральні коефіцієнти функціонування робочих місць можуть бути розраховані для різноманітних рівнів — бригади, цехів заводу, галузі і т.д.

Отримані кількісні оцінки функціонування робочих місць у процесі виробництва допоможуть економічним службам проводити роботу по формуванню чисельності робітників з урахуванням внутрішньовиробничих резервів промислових підприємств, що забезпечить значне скорочення робочих місць у промисловості.

О. В. Басенко, аспірантка
Київський національний економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ Й УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

Студент після закінчення навчання у вузі має самостійно проявляти активність у сфері своєї майбутньої професії. Для підвищення рівня економічної роботи на підприємстві необхідно підвищувати роль бухгалтера в цій роботі. Бухгалтер має стати найбільш кваліфікованим спеціалістом на підприємстві. Тому необхідно підвищувати рівень підготовки спеціалістів бухгалтерського обліку в вузах.

Основним завданням реформування бухгалтерського обліку в Україні є приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Позитивним моментом в цьому є введення системи управлінського обліку на підприємствах. Але необхідно розробити методику управлінського обліку з детальним розкриттям усіх його елементів.

Підприємства організовують управлінський облік виходячи з особливостей діяльності, структури і розмірів підприємства, потреб управління. Побудова такого обліку повинна забезпечити одержання інформації для контролю поточної діяльності підприємства та його структурних підрозділів, оптимізації використання ресурсів, вироблення стратегії і тактики управління та планування діяльності підприємства, прийняття управлінських рішень.

Економічний аналіз є одним з основних джерел постачання інформації для прийняття управлінських рішень. У своїй науковій доповіді з питань трансформації курсу економічного аналізу

діяльності підприємства М.Г. Чумаченко підкреслює, що аналіз має завершуватись проектом управлінського рішення, що має бути узгодженість економічного аналізу з прийняттям рішень, що завданням економічного аналізу є спрямованість на задоволення потреб управління.

Виходячи з цього необхідно, щоб студент умів не тільки аналізувати основні показники діяльності підприємства, виявляти відхилення фактичних даних від запланованих, а й на основі отриманих результатів приймати ефективні управлінські рішення. Але прийняття таких рішень має плануватись ще перед проведенням аналізу, а не після отримання результатів.

Недоліком в підготовці бухгалтера — спеціаліста вищої кваліфікації є спрямованість на вивчення лише технічних прийомів та методів по основних дисциплінах (бухгалтерський облік, аналіз, управлінський облік). Тому виявляється, що студент не може поєднати отримані знання з практикою.

Має бути узгодженість при вивченні таких важливих дисциплін, як економічний аналіз та управлінський облік. Викладачі кафедри при формуванні змісту дисципліни мають визначити її місце в єдиній системі знань на основі вимог, зумовлених кваліфікаційною характеристикою даної спеціальності. Необхідно враховувати зв'язок між цими дисциплінами в процесі вивчення кожної теми, розділу, що відсутнє у процесі навчання і є важливим недоліком. Виявляється, необхідно доповнювати навчання проведенням загальних лекційних та семінарських занять з аналізу та управлінського обліку, на яких розглядаються теми, що переплітаються, та основні проблемні питання.

Однією з таких тем є проблема організації аналізу й управління запасами. Вирішення такої актуальної проблеми, як управління запасами, стосується практично кожного підприємства й основною метою при цьому має стати не мінімізація, а оптимізація запасів. Затримання оборотності виробничих запасів стає все більш розповсюдженим явищем. Накопичення запасів вимагає авансування оборотних коштів на весь період, починаючи з часу надходження запасів до надходження готової продукції на склад підприємства. В той же час запаси можна і не створювати, а здійснювати їх закупівлю в міру необхідності. Але при цьому підприємство змушене платити більш високі ціни за дрібні партії; виникає ризик короткочасної зупинки виробництва; збільшуються транспортні витрати. Тому розмір виробничих запасів за звичай на підприємствах вищий, ніж потреба

в них. В той же час підприємство має додаткові витрати, пов'язані з їх зберіганням. Тобто, основною метою в процесі управління запасами є знаходження оптимального обсягу грошових коштів, що витрачаються на придбання запасів для мінімізації загальних витрат.

Аналіз запасів здійснюється за такими основними напрямками: визначення потреби підприємства в запасах, забезпеченість підприємства конкретним видом запасів, визначення матеріаломісткості та матеріальних витрат на одиницю продукції. Методику проведення аналізу запасів необхідно поєднати з процесом планування та управління, використовуючи методи управління запасами. Одним із таких методів є метод визначення оптимального розміру замовлення. Цей метод дозволяє визначити обсяг замовлення, який мінімізує витрати на підтримку необхідного рівня запасу і на нове замовлення. Для цього розраховується час замовлення, обсяг замовлення, оптимальні витрати на утримання запасів.

Також необхідно створювати аналітичні служби на підприємстві, основними обов'язками яких має стати використання даних аналізу з метою оцінки стану запасів на підприємстві та підготовки оперативних управлінських рішень. Уся інформація має накопичуватися у спеціально розроблених формах звітності. Складання такої звітності за результатами аналізу дозволяє визначити рівень роботи кожного центру відповідальності. Форми звітності розроблюються виходячи з особливостей діяльності підприємства і мають містити корисну інформацію для управління з обов'язковим визначенням осіб, які відповідають за надання такої звітності, періодичності її складання та осіб, кому надається звітність.

Для аналізу та прийняття управлінських рішень рекомендується розробити та використовувати в діяльності підприємства внутрішню звітність за такими напрямками:

- 1) звіт про використання матеріальних ресурсів;
- 2) звіт про виконання договорів на постачання;
- 3) звіт про невикористанні матеріали у виробництві;
- 4) звіт про відхилення від норм та зміни норм;
- 5) звіт про витрати на утримання відділу збуту, витрати, пов'язані з придбанням та зберіганням матеріалів.

Таким чином, поряд з трансформацією курсу економічного аналізу виникає необхідність перегляду навчальних планів із курсів суміжних дисциплін, а саме управлінського обліку. Це допоможе надати методичну допомогу керівництву підприємства у

впровадженні системи управлінського обліку. Тобто можливості формування й використання інформації, яка отримується з бухгалтерського обліку, аналізу та інших джерел для ефективного управління запасами, грошовими коштами, дебіторською заборгованістю на підприємстві.

Література

1. *Павленко А.Ф., Чумаченко М.Г.* Трансформація курсу «Економічний аналіз діяльності підприємства»: Наук. доповідь. — К.: КНЕУ, 2001.

Т. В. Белопольская

Донецкий национальный университет

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ АНАЛИЗА ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ В УСЛОВИЯХ НЕСТАБИЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

В настоящее время экономика Украины и, в особенности, ее производственный сектор находятся в состоянии кризиса. Выход из этого состояния и начало экономического роста осложняются рядом причин, носящих финансовый характер. К ним можно отнести кризис неплатежей, банкротство предприятий, ограниченность внешних и внутренних источников инвестирования, низкий внутренний платежеспособный спрос и т. д. В результате, при управлении и проведении анализа деятельности конкретного предприятия, особую важность приобретает исследование формирования его денежных потоков.

Концепция денежного потока предприятия как самостоятельного объекта финансового анализа еще не получила достаточного отражения в отечественной экономической литературе. Прикладные аспекты этой концепции рассматриваются обычно лишь в составе вопросов анализа остатков денежных активов, анализа ликвидности и платежеспособности, финансовых результатов деятельности предприятия при угрозе банкротства. Даже финансовая отчетность, характеризующая движение денежных средств предприятия в динамике, относительно недавно была введена в систему международных стандартов бухгалтерского учета (в нашей стране такая отчетность находится в стадии становления).

Вместе с тем, практика убеждает в том, что денежные потоки предприятия во всех их формах и видах, несомненно являются важнейшим самостоятельным объектом финансового